

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Miljöingenjör
Gunnar Westling

Justerat
Omedelbart

Nr 87

Lagstiftningspromemoria om EU-direktiv 2019/904 om
minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

ÅLR 2022/9472

234 S4 Utdrag

Beslut

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemorian **bilaga S422E59**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Lagstiftningspromemoria EU-direktiv 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön

Bakgrund

EU:s direktiv om minskning av plastprodukters inverkan på miljön ska implementeras i nationell lagstiftning senast 3 juli 2021. Direktivet har delnotifierats för Ålands del och nu behöver de sista åtgärderna göras för att direktivet ska kunna slutnotifieras.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Engångsprodukter av plast förorsakar nedskräpning, miljöproblem och tar stora resurser i anspråk. För att råda bot på detta önskar EU förbjuda eller minska förbrukningen av vissa engångsprodukter av plast. För att uppnå målen kan förbrukningen minskas, ökat användande av återanvändningsbara produkter eller plastfria material nyttjas. Direktivet omfattar ett stort omfång av plastprodukter av engångskaraktär som används i vardagen. För att ytterligare förmå producenterna av engångsprodukter att minska deras miljöpåverkan införs producentansvar på de aktuella produkterna.

För att slutnotifiera direktivet behöver lagstiftning motsvarande rikets följande förordningar arbetas fram:

1. Statsrådets förordning om vissa plastprodukter (ersätter tidigare förordning)
2. Statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall (ändring av förordning)
3. Statsrådets förordning om fiskeredskap som innehåller plast (ny förordning)
4. Statsrådets förordning om ersättning som betalas till kommunerna av vissa producenter av plastprodukter (ny förordning)
5. Statsrådets förordning om separat insamling och materialåtervinning av returpapper (ersätter tidigare förordning)
6. Statsrådets förordning om ett retursystem för dryckesförpackningar (ändring av förordning)

Förslagets konsekvenser

Förslaget har goda konsekvenser för miljön och klimatet då avfallsmängderna bedöms minska samtidigt som hållbarare produkter kommer ersätta mindre hållbara plastalternativ. På sikt kommer troligtvis enbart hållbara produkter finnas på hela EU-marknaden så problemet är övergående.

I ett första skede kommer marknaden troligtvis drabbas av högre kostnader eftersom alternativa produkter kan ha ett högre pris. Det å sin sida kan leda till att färre engångsprodukter släpps ut på marknaden och ger företagen därmed lägre behov av inköp av sådana.

Ett ökat producentansvar leder till en rättvisare fördelning av kostnaderna för avfallshanteringen – förorenaren betalar vilket är EU:s grundprincip för avfallshandling och miljöpolitik. Producentansvaret innebär dock en ökad administration för producenterna. För landskapsregeringen bedöms administrationen inte öka trots det eftersom andra åtgärder för att minska avfallsmängderna kan utlämnas eftersom direktivets verkningar upplevs som slagkraftiga.

Direktivet upplevs som ett starkt styrmedel som på ett rimligt sätt uppnår en bättre miljö och avfallshantering i hela EU.

Förslaget har inga konsekvenser för jämställdhet, barn eller jämlikhet.

Lagstiftningsbehörighet

Direktivet faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Utvärdering och uppföljning

Lagstiftningen kommer följas upp i enlighet med direktivet och resultaten ska rapporteras till EU-kommissionen.